

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokrvari“ Nar. Posl.

Preplata s poštarinom stoji 2 for., a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerno 1 for., a seljake 50 novč. za pol godinu. Izvan Caroline rizo poštarina. Daje se najlo najmanje 8 seljaka te su voljni, da im list šalju samo svim ukupno pod jednim zarovom i imenom, datat ćemo za 70 novč. na godinu svakomu. Novel se šalju kroz poštarsku Varnučinu. Ima, prezime i najbolju Poštu valja jasno označiti. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravniku u otvorenu pismu, za koje se nplaća nikakva poštarina. Napisač izvana Reklamacija. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plaća.

Izlazi svaki i. i 16. dan mjeseca.
UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO
nalazo se
Tipografski Filijal dj C. Amati, via della Zonta, N. 7.

Pisma se šalju platno poštarinu. Vlasti, dopisi i drugi spisi štampaju se li u cijelosti ili u izvadku, nalma prama stoji triodnosti i smrtu oroga Liva. Nupodpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna najavdanja i čisto sukravne stvari neniknase mjestu s ovom Listu. Priobčena se pisma šalju po 6 novč. svaki rodnk Oglasi od 8 redakab stoji 40 novč., a svaki rodnk surivo 6 novčeah; li u slučaju oporovanja po što se pogodje oglasiti i odpravniku. Dopisi se navraćaju. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajevah, nedopisuje, nego putem stroje Listnice.

Razni putevi.

Države su i narodi u Europi uznemireni, nećete se sasvim dobro, pak si gledaju, da si pribave lieka, kojim bi se u nevolji poslužili. A da zapitaš, što je tomu uzrokom, nitko neće ti na to dati kakva jasna odgovora, jer se upravo ni nezna, radi česa vlada ta uznijanost.

Ako uztreba, budimo pripravni, uzdajmo se u se! Uz ovakvo stanje, tužit će se mnogi, nema napredka, stoji se na istom mjestu, ako se nekreći put nazadku! Vidil je, da je i svijet potvrđen nekakvim zakonom, kojih nije moguće oboriti, već jedino ublažiti način pako, kako se to ina postidi, je različiti. Svako biće, svaka stvar ima svoj razvitak, postupice napreduje, se usavršuje al nemože skokom skočiti iz jedne dobe svojega razvitka u drugi. Čovjek je prolazan a i države su prolazne, kao što nas povjest vdi. Bilo je velikih narodah, državah — danas jih nema. Hlepteć brzo doći do vrhunca slave i moći propadose! Taj je zakon neoboriv kao što za čovjeka, stablo itd., tkno i za narode i države. Nevalja dakle trčati k kraju već nevršćivati snažnom rukom njesto, gdje se tko nalazi, kraja i onako izbjegnuti nećes! Napredovati moramo, jer bez napredka neima života, al napredovati onako, kako to odnosaji zahtjevaju, čemu je narod zrio, neprezirajuće ni njegove vjere ni narodnosti, i koristeć mu naukom i podučavanjem.

Većina stanovnikah u svih državah neži u gradovih već na ladanju, a što može bit dobro za gradjane nevalja za seljake. Lahko je onda vikati krivomu liberalizmu, evo ti klerikalcaah, reakcionerah, konservativcaah! U toliko smo mi konservativni, što želimo sačuvati našu narodnost, našu vjeru, a u drugom u čem bismo bili konservativni? Ako pogledamo na našu pokrajinu i na blagodati, koje uživa naš narod, što je da sačuvamo? Nista, jer nemamo ništa svojega. Očito je, da smo liberalni (kad već nekogji pod tim imenom razumjevaju težnju za napredkom) i to u trećem stupaju.

Kako su dakle plitka ona predbacivanja, koja se više puta od nepromišljenikah čuju! U stvari, ne u rieči leži važnost! U opreki krivomu liberalizmu uvijek smo konservativci i to po našem znamenovanju. Ako što tražimo to nam se neda, naše se želje neizpunjuju, ostaje konservativci! Al kao što smo već rekli, konservativizam u našem smislu je u prilog državam, da se dulje uzdrže, jer želje neobazirajuć se na okolnosti ležiti k vrhunec moramo onda silaziti i najzada propasti kao što nam mnogo narodah u povjesti svedoči! Kad bi ova načela vladala u cijeloj Europi, za gotovo nebi bila sada tako uznijana. Možemo sa zadovoljstvom reći, da je od nekoliko godinah već više državah ostavilo krivi put, koji vodi propasti, te da se ladaju našega pravoga puta.

Događaji u Kastvu.

Oprostite ee nam naši čitatelji, ako se bude komu činilo, da se uvijek o Kastvu piše, ali stvar i okolnosti su tako važne, da se moraju iznašati na vidjelo ona djela i nedjela, kojih je pozorište kastavska občina. Bit ćemo čim kraći. Iz zadnjega broja poznato je već, da je nariniu g. Kuder dignut sa svoje službe u Kastvu i to dekretom sl. Junte 25. febrara 1880.

Buduć želimo na temelju ovoga dekreta koju reći, i buduć nismo još tako sretni, da oblasti dopisuje sa hrvatskim obćinama hrvatski, to sledi ovdje doslovce iz talijanskoga preveden: Slavnom obćinskom odboru u Kastvu.

Danasnjim dekretom istoga broja zemaljski odbor dignuo je g. Eduarda Cudera sa službe povjerene mu kao likvidator imetka te občine, koja mu služba bijaše naložena dekretom 13. oktobra 1878 Br. 4291 dignu gu istodobno od delegarije povjerene mu prijašnjim dekretom 14. decembra 1877 Br. 4947, delegacija koja nebi kasnije nikad više potvrđena.

Ovom se odlukom nenanjerava tomu slavnomu uzeti moć, da sadrti računoga g. Cudera u svojoj sadašnjoj službi, ili u kojoj drugoj, g lje bi se mogao upotrebit za dobro poslovanje obćinske stvari, za što je taj odbor zakonom pozvan, da providi.

Od zemalj. odbora
Poreč 25. Febrara 1880.
F. Vidulich m. p.

Sudeć iz drugoga diela ovoga dekreta reć bi, da nije slavna junta tako lahoga srceca opozvala Cudera, kad ga opet preporučuje obćinskim upraviteljem, da ga sadrti! Zašto ga onda opozivljati? Il bi sada sl. junta htjela, da ga sada primi obćina! Kako da nisu sl. junti poznati kastavski odnosaji! Blazena strpljivost! Nu prodjimo na ozbiljniju stran, koju neka dobro procitaju i promisle oni, kojih je dužnost skrbiti za obće dobro.

Kao što smo mi uvijek tvrdili, iz prvoga diela gori napomenutoga dekreta sledi, da je g. Cuder dolazkom g. Simziga u Kastvu prestao biti delegatom, te da je ostao činovnikom obćinskim. „Delegaciju koja nebi kasnije nikad više potvrđena.“ Koza nam se jezi, kad promislimo, koliko je kastavska občina morala pretrpeti radi te i od same Junte pripoznate istine! Novo zastupstvo izabrano prošle godine htjelo se rješiti nariniutoga joj činovnika, to je bilo prvo i glavno njegovo zahtjevanje.

U svojoj sjednici od 20. oktobra 1879 zahtjevalo je zastupstvo jednoglasno, da se Cuder udalji iz obćinske dvorane, ali politički odasudnik kotarske oblasti uzteri, da Cuder ima pravo sjediti u sjednici, jer da je komesar (sic!) Juntin! Iste rieči opetova je g. Cuder! Mi nenalazimo rieči, da kvalificiramo tu držovitost, pred obćinskim zastupstvom tvrditi, da je njekto komesar a u istini nije kao što se iz samoga Juntinoga dekreta može viditi.

Buduć nije od svelega i nepobitanoga prava zastupstvo htjelo odustati, zastrašio

HRVATSKE NARODNE PJESME IZ ISTRE.

CCXXXVIII.

Koledva na Stjepanju.

(iz Pusta na otoku Krku)

S vručim srecem tu postojmo,
Od Stipana pisau pojmo
V Lisandriji pripovedan,
Na srecu mu moćnost biva.
Tri se mudri sponinjahn,
Jel to hinae, jel to lažac,
Vanka 'z zgrad ga ziraonno
I s kamenjem ga pobijmo,
I s orudjem vdo dosti
I s kamenjem prez milosti.
Totu jedan mladić stae,
Imenom se Savul zvaše,
Ki Stipana milovaše:
Oj, Stipane, nevoljače,
Tobo vjeko nonavide!
Stipan kljeko na kolena,
Milo željao k nebu gleda:
Nebo mu se otvarase
Slavu Božju ku vijaše,
Isakrista s dostne bande.
Oj, Isuse, Božji sinu,
Prosti njim ga, ki me biju,
Zaš nanažju što delaju!
Mladenac je slaji od meda,
Ki nas vazda s dobrim gleda,
Ki nam daje rajsku diku,

Ki je blažen uvik rikon
Po svo viko rikov, amen!

Ovu pjesan pjevaju mladići djevojkam po selu u večer na Stjepanju, pa jih za to svaka kuća daruje kolačem. O Zdravoj Mariji sakupe se svi i izaberu između sebe jednoga, koji će, kao roditelj brašćina (bratovščino), kucati na vratih i prositi od kućnih gospodarah, da im dopuste koledovati; drugoga, koji će im zahvaljivati na darovanu kolaču; trećega, koji će kolače u bisago sabirati; četvrtoga, koji će držati račun, koliko se kolačah primilo, postavivši u tu svrhu svaki put, kad se dobi kolač, kaničie u džep, il pa učinivši rez na tešari (tessoru?) rovaš).

To odredivši, upute se mladići najprije k ploranu, pak sudcu (županu) te redom svim kmetom, koji imaju koju djevojku u kući. Došavši na vrata, mladić voditelj pokuca te povikne: „O, gospodaru, oi ko ste zadovoljni, čemo vam kantat jenu malu koledvicu, ka će bit mladim na veselje i starim na poštenje.“ Gospodar, koji je zadovoljan, odgovori: „Kantajte!“ A tko ima žalost u kući, il nije rad, da mu se pjeva, odvrati: „Molto Bogu!“ Tad se mladići porazdilo na dvoje i, il molo tri (Očenaša, Zdravo Marije i Slava Otcu, Veruju i Zglbia (Do profundis) za pokojno onoga prebivališća, il pako pjevaju gori naredenu koledvu stih za stihom, prije jedni, pak drugi, dok ju nedovršie. Gdje su kućni na nogah,

djevojka uzor jurve naučenjeni kolač, pride na vrata i podnje ga mladicom vateć: „Nato, to vam je vaš kolač!“ A većinom odmah za tim nastavi: „Ako vam je drago, poćekajte malo, čemo vam se dat napiti!“ i podari ih vrcem, dva vina. Gdje već pako kućni poćivaju (spavaju), oglasie se gospodar, vateć: „Sada hodte s Bogom, vase će vam bit!“ te sutra dan, il druge jutro djevojka donese odredjeni kolač u kuću, gdje se brašćina sakuplja. Po dovršenoj koledvi, kad će mladići da od vratih otiđu, mladić zahvaljovač povikne: „O, gospodaru, oi Ora mala koledvica neka bude mladim na veselje i starim na poštenje. Ako smo ee fallio po našoj ludosti, vi nas podučite po vašoj mudrosti, — i Bog s vami!“ te se odputa napre, k drugoj kući.

Po dovršenom koledvovanju pobrže se kolač i izručie gospodaru kuće, kod kojoga se je odlučilo držati ukupno veselje, voć po naradi u prvu nedjelju za Stjepanjo.

Koji dan prije nedjelje mladići idu od kuće do kuće svim djevojkam, pozivljuć je, oda li su voljne doći k njim na veselje i pouziti ono, što su jim dale. Koja je voljna reće, da će doći, a koja ne, da neće. Nego svaka, koja dojde, donese brašćini kolač, kakva je data na Stjepanju, tont i pč osijano pšenične muke, vrc vina i noćiti slana mesa.

Sobotu u večer sakupe se svo djevojke u brašćinskoj kući, i pripravu šurlice (makaruna, salice?) za sutrašnji obed. Kašnjo dojde

i mladići te čine račun, koliko jim za skupni obed treba mesa, oriza, papra, sohi, spicije (specie, dragoh), drvah itd. za što sve oni sami skrbie. Na obedu prvi za stolom sjedi gospodar kuće, a za njim svo po jedan mladić i djevojka; u vrijeme obeda sopjelo sopp, mladići i djevojke pjavaju. Po obedu dva i dva idu sa zastavom (bandorom) na trg ili u placu, da plešu. Kad zazvoni Zdrava Marija dovrši se ples i svi se povrate brašćinskoj kući, da pojedlu što jim je još od obeda ostalo.

Prvu nedjelju mesopustnu u večer dojde mladići djevojkam u kuću, pozvat je, da li jih je volja doći s njimi plesati onog pusta. Ono ujm ponude piti, i koja nekani doći, reče: „Hodte s Bogom, to za mono ni; veselite se, kako da bih i ja s vami bila!“

Prvu nedjelju u Korizmi po voboraji sakupi se srakih četiri, pet djevojkah, i nesu u kuću svim mladim, s kojimi su ono plešale, paprenjak; a ovi je tom zadnjom prigodom liepo doćekaju ribami, fritami (mlanjaci) i vinom.

CCXXXIX.

Koledva svete Katarine.

Sveta Katarina
Je bila jedina.
On sedam godina
Nju su prišli prosit,
Nju su prišli prosit,
Nju su prišli prosit,
Cvica rauenoga.

mu politički odaslanik sa *bandari* i razpusti sjednicu. Zastupnici su se odrekli na ovo potuzili kod namještničtva, ali nisu još dobili nikakvoga odgovora! U svojoj sjednici od 25. oktobra 1879 zastupstvo je opetovalo svoj zahtjev, nu g. kapetan dr. Petris počeo dokazivati, da je Cuder komesar itd. da zastupstvo nima pravo takvoga čovjeka odposlati itd., a g. Cuder izvaji u sjednici pismeno, da se udaljuje ali da „kao komesar junta“ protestira!

G. Kapetan izvješćivao je valjda, da su to samo *smučivci* (jer zastupstvo, zahtjeva svoje pravo, koje učeni doktor poznavao nije), te to je *bić uzrok*, da se je *kustavsko zastupstvo raspustilo!* Nijedan čovjek, koji je pri zdravoj pameti, nebi toga vjerovao, ali ipak je *zlostna istina!*

Mi smo odmah iz početka znali, kad je još g. Simzig u Kastav došao, da obćina nema nikakvoga delegata, nu i da toga nismo znali, to smo morali znati, kad je došao gosp. Sussa u Kastav za vrijeme prve sjednice novoizabranoga zastupstva prošle godine. Tu se je iz *petnik žilah* nastojalo, da se g. Cudera odmah u prvoj sjednici imenuje za obćinskoga činovnika, dapače za dirigenta, a komesar ostao bi komesar i nebi se jagnio za mastnom obćinskom službom! Kasnije ga je i sama junta preporučila obćini, da ga upotrebi kao činovnika.

Sa i kako da se izrazimo o predstojniku političkoga kotara dr. Petrisa, i njegovom činovniku? Ili je g. kapetan znao, da g. Cuder nije komesar nego obćinski činovnik, ili nije znao!

Ako je znao, da gosp. Cuder nije komesar, pak je uz to pred zastupstvom tvrdio, da je komesar, to nije onda sretno službenu vlast rabio! Ako li nije znao, to si daje *lepu svjedočbu siromaštva*, da ide nješto tvrditi na izrecivu stotu obćine, za što nije osvedočen, da je istina te da se povjeruje u riječi g. Cudera! Ako uzmemo u obzir izvaju g. kapetana, koja se je tiskala u 4. br. ove godine, naš odgovor u 5. br. i ovo danas navedeno, to onda pitamo, *jeli još moguće*, da ostane g. Petris predstojnikom onoga kotara? Kako je moguće, da napreduju obćine? Tko je krivac svim neredom u Kastvu? Mnogo bi još toga napisali, ali nam prostor lista nedopušta, a i onako su zastupnici bivšega zastupstva podneli visokomu ministarstvu memorandum, u kom su mu naveli *istinite dogadjaje i stvari*. Čujemo, da je taj memorandum došao na Volosko ad referendum, *znatizeljni smo, što će se još moći proti istini navesti*. Videant consules!

P.S. Doznajemo naknadno za nekoliko vijesti, koje moramo registrirati. Dosadanji upravitelji obćine zahvališe se na svojoj časti te se od strane politične oblasti nudila raznim osobama ta čast, al u ovakvom stanju (bez nase krivnje) nehtjede nitko preuzeti upraviteljstva. Vlada je indi poslala u Kastav bivšega već upravitelja, e. kr. komesara Simziga, da vodi poslove obćinske do novih izborah!

S njim je došao na obćinu i jedan junta rač. oficijal. Uprava je predana 12. ovoga mjeseca. Isti dan dao je g. kapetan razglasiti dan izborah i opredielio za to 22, 23. i 24. marča. Mi scienimo, da nije bila sretna misao, u velikom tjednu opredieliti dneve izbora, te valjda će se taj rok odložiti za koji dan poslije vazna. Bilo sada ili malo kasnije ovo vam nekoliko rieči:

Kastavci! Pokazite, da ste značajni! Vaši su zastupnici složio branili *istinu i pravici*, nehtjedose spoznati Cudera za juntinoga delegata, jer od junte delegiran bio nije! Gosp. kapetan htjede ga na svu silu zadržati te ga u obćinsku sjednicu doveo bez ikakvog prava.

To je uzrok svim smutnjam, to je uzrok razpustu zastupstva!

Birajte dakle opet sve one, koji su se za vaše pravo neustrasivo borili i koji su mirno pretrpili i razpust. Izborom svim pokazat ćete, da ste muži, da se nikoga nebojite, kad ste u svom pravu. Vi pako Rukavčani, Klanjci, Brnjevci pokrenite opet na pravi put, nedajte se od nikoga vamti, već podvostručenom silom nastojte, da celi obćina ojača, u *jedinstvu je moć!* Dodajte mnogobrojno na izbor i pokazite, da ste muži. O osobah, koji su, svemu tomu krivi, nije vredno da se govori, mi smo jih već odsudili a nadati se je, da će jih i kompetentne oblasti na račun pozvati. Osvjetlajte si dakle lice!

DOPISI.

iz srednje Istre.

U zadnjem broju „Naše Sloge“ čitali smo vaš podugi članak kao odgovor na izvaju, koju je priposlao u broju 4. e. kr. kapetan na Voloskom nakanom, da se opravda pred svetom. O toj izvaji dopustite, da i mi reknemo svoj: „Svi štovani čitatelji „N. Sloge“ i veći dio puka istarskoga hrvatskoga roda, ako bi i sumnjali o istinitosti vašeg izvješća, kojim obćelodaniste njegov postupak sa štovanimi zastupnici u Kastvu, po njegovoj izvaji *odvrgoše* svaku sumnju, te se uvjeriše, da je ono, što

se je u njegovom postupku pisalo u „N. Sloge“, nepreporna istina. S ovog razloga scienimo, da je bilo skoro suvišno uvrtiti onaj podugi članak u zadnjem broju.

Tajiti se nemože, da se je hrvatski narod u Istri počeo dobralno micati i sviceliti, te bi bila prieka nužda, da se nekojim iz glave izvne staro šaranje i litranje s tim narodom. Dugotrajno izkušstvo prošastih godina nas uči, da nebi Istra bila sad toli uprasćena, osiromasena i bez verešije te njezini stanovnici hrvatskoga roda nebi toli neuki i neprometni bili, kad bi bili oni, kojim je bila sveta dužnost, odbaciv svako šaranje pravom ljubavlju, iskrenošću i uljudnošću postupali s njimi, te kad bi se bili bolje pobrinuli za našu obrazbu i razvitak, na mjesto što su se s našim narodom služili kao podljim orudjem za svoje zlobne ciljeve namierene proti istomu njegovom razvitku i probitku. Ovaj za nje probitačan nauk erpljen iz dugotrajnog izkušstva prosvelli našem narodu pamet, u nadi da ćemo se samo vlastitimi silami dovinuti svojih pravah, boljeg razvitka i probitka, te se rješiti zlobnog šaranja tudjega upliva. Ovo isto izkušstvo je pokazalo, da nevalja lahkomuno priuiniti uz ustmene i pismene izvave onakvih ljudi, koji su sumnjivi radi svojega šaranja. Nedvojimno ništo da je ovo izkušstvo prosvicelilo i Kastavcem pamet. Neka uztraju postojano u borbi, te neka svoje svicelne i postene narodnjake biraju u obć. zastupstvo, komu mora biti jedina zadnca tudjince i izrodice odstraniti iz obćinskog ureda, i na njihova mjesto postaviti vredne, sposobne i hrvatskim duhom napojena domorođce, koji će sjegurno ono popraviti, što se je ovih zadnjih godina pokvarilo!

Prijatelj naroda.

Karkavac mjeseca Februara.

Ako je ikada naš stradajući narod imao prigode, da se uvjeri, tko mu je pravi prijatelj, morao bi to danas viditi. Kakvim poztivovanjem se trude pravi sinu naroda, da pomognu i barem nješto umire razeviljeno srce, tomu se imamo jedino diviti! Proputovahu ovih danah pjesice dični profesori gg. Spincić i Sinković da se na svoje oči uvjere o siromaštvu naroda ovih okolice ter savjetuju i pomognu gdje se što dade. Nemožemo da jim nebi srdačno zahvaliti i uzklknuli: Bog vam trud blagoslovio! Oni su primili svoticu od dobrotvorne nam bratske ruke iz Zagreba. Za novce se je kupilo krompir i porazdielilo medju uboge Karkavca,

Kastavane! Muzičko da se barem sjenjenje tako korisnoga proizvoda nezatere, ako bude bozja desnica trud blagoslovila.

Od svote, koju je vlada posudila, odredilo se nam? u Krkavcu 85 f. za sjemečije. To je svakako dobro, ali što se može tim pomoći do 130 obitelju? Za Krkavac trebalo bi najmanje 300 f. ako bi se htjelo pomoći. Istine radi moramo se srdačno zahvaliti gospodinu Kotarskomu Kapetanu, koji baš oćinškom ljubavi dieli milostinju ubogim osobito našim. S tim je on došele mnogim život produljio! Da bi nam to pomoć barem dospjevala do početka maja, gdje bi tada narod si kakovom travom život sladio!

Bila bi po nas prava blagodat, kad bi nam se pružila podpora, da uz mogmemo sgradu narediti za učionu. Već se svojski pogovarano, kako bismo svoticu od jedne tisuće sakupili, molili za potporu kod zemaljskog odbora i vlade. Iao Bog da nam bude želja izpunjena. Tako bi si narod kakvu krajeću zaslužto, a mi bi imali školu, bez koje nam nije života. Imademo više od 30 obiteljih, koje tako rekné neimaju polja a živare prodavanjem hljela, sadu milostinjom.

Što će biti bez škole sa djecom ovih obiteljih? Ovakvo razmatranje mora razaliti i najtvrdje srce.

Bilo bi hvale vredno, da naši susjedci uvide naše jade i nevolju i budu s nam mijsrdačniji prijatelji, kad ovoga ili onoga biramo za glavara, tražeći ondu nepotrebno novac, sad je hora, sad bi imali trošiti! Nadamo se, da će nas na umu imati, koji budu razdeljivali javne istarske radnje! Ako je koji preidjel naše Istre bez putevah, bez škole, to smo mi. Neka na nas nezaborave!

Pogled po svietu.

U Trstu 15. ozajka 1880.

Prosllog tjedna u Briselu zaručio se carević Rudolf sa Stjepanjićem, šest-nestoljetnom kerju belgijskog kralja Leopolda. Ta je viest uzgodila svim pravim austrijcem. Do godine da će bit vjenčanje. Dosadnji ministar skupnih financijah Hoffmann odstuplja, a na njegovo mjesto dolazi bivši ugarski ministar Slavi. Carevinsko će vicee dne 20. tek. nastupiti svoje uskrne praznike. Tamo negdje svibnja mjeseca da će se sastati zemaljski sabori. I braća Poljci su izručili ministarstvu nekakvu

Svetoj Katarini
Njoj otac govori:
„Hčerko Katarina,
Sada ti ziberi
Od ovih trih kralji,
Koga tebi drago,
Koga tebi drago
Za svog zaručnika.“
„Pojte mi vi s Bogom
I otac i majka,
Jur vi dobro znate,
Da ja veće imam,
Da ja veće imam
Moga zaručnika.“
Na to se razjodsi
Ta cesar zidovski,
I slugam govori:
„Vrne slugo moje,
Poslušajte mene
Što ću vam reći:
Latite vi Katu
Ter ju sprovejajte,
Ter ju sprovejajte
Va goru pustinja,
Gde bati ne tuču.
Sekire ne siku,
Ner drobne ptičice
Prezjejno šćumbore,
Neka nutri stoji
Devet godin dana.
Katino sradice
Meni donešite,

Oten i majčici,
Kralju i kraljici.“
Ali mi je Kate
Dobro srce bila.
Sobum je imela
Malega pasića.
Sveta je Katarina
Slugam govori:
„Vrne slugo moje,
Ne koljite mene,
Ne koljite mene
Ner moga pasića.
Njegovo sradice
Otcu odnesite,
Oten i majčici,
Kralju i kraljici.
Kada mi budemo
Vrtu Jožefana,
Mestu Jožefata,
Vi hoćete stati
Ob deenu stran mene.“
Slugo su ju vrne
Lipo poslualo:
Pasića zaklati,
Njegovo sradice
Otcu su odnesli,
Oten i majčici,
Kralju i kraljici.
Kad se je svrdilo
Devet godin dana,
Ondat se jo kralju
Va sanju sanjalo,

Da je njegva Kate
Još va gori živa.
I slugam govori:
„Vrne slugo moje,
Poslušajte mene
Što ću vam ja reći:
Pojte vi šćučel
Do gore pustinje,
Zač se moni nočas
Va sanju sanjalo,
Da je moja Kate
Još va gori živa.
Vi ju dopenjajte
Na moje dvorove,
Da njoj ja satarem
Njezino košćice!“
Slugo su ga vrne
Lipo poslualo.
I oni pojdohu
Va goru pastinju,
Svetu Katarinu
Va gori najdobu.
Ona mi kosaše
Od jelva do jelve,
Kako ona čula
Od sveta do sveta.
Slugo su se vrne
Strašno prestrašili,
Svetu Katarinu
Lipo uhvatili.
Oni ja pojaju
Otcu na drorore,

Oten i majčici,
Kralju i kraljici.
Ondat još ja kralju
Veća tuga bila,
I slugam govori:
„Vrne slugo moje,
Poslušajte mene
Što ću ja vam reći:
Pojte vi delati
Ono strašno kolo,
Pojte vi ostriti.
One ostru brivo.
Ono strašno kolo,
Lipo obredite,
Sve nože do noža
I brivtu do brivtu.
I njezino tilo
Zgora postavite,
S konopi srežite,
Na nože ržite.“
Slugo su ga vrne
Lipo poslualo,
Ono straš-o kolo
Lipo obredili,
Sve nože do noža
I brivtu do brivtu,
Zgora postavili.
Kad su oni pošli
Kolo obracati,
Ali njim se kolo
Ni gautu no dase.

Ondrat je to kralju
Veća tuga bila,
I slugam govori:
Nije to svotica,
Ner je čarobnica,
Vi ju dopenjajte
Va skuru tamnica
Neka nutri stoji
Sedam godin dana.
Kad se je svrdilo
Sedam godin dana,
Ondrat se jo kralju
Va sanju sanjalo,
Da je njegva Kate
V tamnici umrla
I slugam govori:
„Vrne slugo moje,
Poslušajte mene
Što ću ja vam reći:
Pojte vi šćučel
Do skure tamnice,
Zač se moni nočas
Va sanju sanjalo,
Da je moja Kate
V tamnici umrla.
Oj Kati košćice
Na kupac zberite,
Od Kati prašćen
Na vatar vrate!“
Kad su oni prišli
Pred skuru tamnicu,
Tamnica jo svitla

Kako svitlo sunce,
Katarina jo lipja
Stokrat, Bože, lipja,
Lipja i svetija,
Ner jo prija bila,
Na vrh glavi ima
Od zija rožicu,
Svitlo sunce sija.
Krunicu držaše
I Boga moljaše,
Sam Isus joj maši,
Maslicu slušaše,
Ivan joj ju sveti
Lipo odpivažo.
Sluge su se vrne
Krutu prestrašili,
Oni se vratili
I sada ku kralju
Na njegove dvore,
I kralju govoro:
„Ajmo moni, kralju,
Veli gospodaru,
Svitla kruno naša,
Prkloti cesaru
Ča si ti učinil?
Sratlo tulo muciš,
Ner j' ono svotica;
Još jo tvoja Kate
Va tamnici živa,
Stokrat, Bože, lipja,

Lipja i svetija,
Nor jo igdar bila.
Krunicu držaše
I Boga moljaše,
Sam Isus joj maši,
Maslicu slušaše,
Ivan joj ju sveti
Lipo odpivažo.“
Ondrat jo to kralju
Veća tuga bila,
I slugam govori:
„Vrne slugo moje,
Poslušajte mene
Što ću ja vam reći:
Vi ju dopenjajte
Na prag od tamnice,
Zač se moni nočas
Va sanju sanjalo,
Da je moja Kate
V tamnici umrla.
Oj Kati košćice
Na kupac zberite,
Od Kati prašćen
Na vatar vrate!“
Kad su oni prišli
Pred prag od tamnice,
Ondi mi padaše
Na nagi kolena,

Svetu Katarinu
Lipo ju, prapšće:
„Sveta Katarina,
Hčerko katarina,
Oprostio je meni:
Ako ne za drugo
Za' nih davet miere,
Kih sam te nosila
Va mojoj utrobi,
Za' ne griše prea
S kimi sam te lipo
Grišna odojila!“
Sveta Katarina
Majki oprostila.
Ondrat je to kralju
Veća tuga bila.
Kralj sabljom zamahne,
Zemlja se propada,
Njo otac nemili
Va duo pakla pada;
Sveta Katarina
S njezinom majčicom
Na pragu ostala.
S majkom u raj pojde,
U nju prebiva
S Dievum Marijum,
Ka Isusa rodi,
Ki nan neka bude
Svim na pomoć, Amen!

P. Urau. sb.

Ivo dakle, častni čitatelju, lišpog prijera ob istini moje izreke, koju malo prije uspomenuh. Uzimino dalje, moj seljače, da takovi krvnici ima i u drugim našim gradovima jeduo 20, pa da u svakom takovom mjestu inada po dva pčičara (tako će ih nazvati) onada inadeno pomnoživši 365 danah u godini 4000, dobiemo skupni broj od 1.460.000; dakle jedan milijun i 460 tisućah ubivaćonih pčičah. Primjer ovaj istinit za cijelo će svakog prijatelja pčičam zaostalosti, tim više, kad to čine izobraženi ljudi, a koji će ga razužiti, videć isto takovo postupanje kod samih seljakah, kojim su iskreni prijatelji, jer mu brano polja, vinograde, voćnjake i šume od svakorodne gamadi.

Hej, brate seljače, ovesjeti se, te prestani proganjati prijatelje svoje, jer te za to molí tvoj iskreni prijatelj, koji te toli vatreno ljubi.
(Dalje sledi). N. Vozlič.

V. izkaz dohodakah za stradajuće u Istri.

Gosp. vikar Dolence iz Ljubljane po g. H. Venedigu poslao f. 9.20. G. župnik Jožef Jeraj iz Zavrca f. 10.— G. Jan Režan iz Čakavca 1 paket stara odjeća. Gospodična H. Seljan iz Ljubljane f. 2.— Č. g. o. Joachim Jerob f. 2.— Nj. Prsvj. gosp. knezbiskup Wierzy iz Celovca f. 25.— Nj. Preuz. gosp. knezbiskup Stepichnegg iz Maribora f. 20.— Čitaonica u Kastvu f. 30.— Župnik g. I. Do. linar iz St. Janza na Kranjskem 9 vreć fatola Marija Bradetič iz Buzeta f. 1.— Neki Rakitljan 20 novč. Slavni odbor za stradajuće Hrvate u Istri iz Zagreba poslao f. 300.— G. o. Hugo Novljan iz izručio od g. vikara Dolence poslanih f. 56.20. Isti od g. dekana Ed. vitezja Pollak-a iz Leskovca i njegovih kapelana f. 15.— Neimenovan f. 1.— Dr. Ant. Jarz, proš u Ljubljani od katol. društva na Kranjskem f. 35.72. G. Dr. Lavo Gregorčec, ured. „Slov. Gospodarja“ u Mariboru f. 174.41. U. plovac Supljina još f. 2.— Slavno ured. „Slovenca“ iz Ljubljane po g. g. o. Hugo Novljanu f. 50.— Dalje je izručio g. o. Hugo Novljan od g. opata iz Kremsmünstra f. 10, od g. opata iz Florilana f. 5; od g. vikara Dolence iz Ljubljane zaporedoma f. 129.13 i f. 56.80 i od g. kapelana Matičića iz Sežane f. 5. G. M. Vales, vikar u Oseku na Gorickom je poslao f. 2.50. Slavno odpravništvo „Slov. Narod“ u Ljubljani f. 243.32; g. I. Alešovec, urednik u Ljubljani f. 20; Neimenovan f. 1; g. Dr. Lavo Gregorčec, urednik „Slov. Gospodarja“ u Mariboru f. 52; Čitaonica u Hriškoj Districi f. 25.25. Iz Zagreba po Maseku 184 kilah fatola; g. vikar Dolence iz Ljubljane po g. o. Hugo Novljanu zaporedoma f. 23.10, f. 12.80, f. 15.65, f. 25.30, Čitaonica u Ptuj (Stajerska) f. 95.2; g. žup. Peharec in g. kapelan Vrbovnik 447 kilah krumpira; g. Dr. Dinko Vitezić iz Boga f. 274; slavno županstvo u Planini f. 14 i 7 vreć fatola; slavni odbor za stradajuće Hrvate u Istri u Zagrebu f. 200.—

Ukupna svota f. 5850.64
50 ponjavah, 400 kilah kisele repe i zelja, 747 kilah krumpira, 4384 kilah žita, 455 kilah muke, 2020 kilah sočiva, 1 paket stara odjeća i 18 vreć fatola.

Godi nam srdcu videć kako se svih stranah dolazi milodarom pomoći našim nevojnikom u Istri. Ne samo naša braća po narodu već nam i drugi pružaju pomoć. Naš revni zastupnik u Beču trsi se evagdje, da oлакoti neznosno stanje i njegovim nastojanjem darovalu stideća gospoda zastupnici na carev. vijeću, prvi prijatelji naroda, slidećo svote: Bährnföld Anton 1 f., Borelli Manfred knez 2 f., Brandis Hinko grof 7 f., Bulat Kajetan Dr. 5 f., Croy Aleksandar knez 5 f., Dobhanmer Gregorij 5 f., Fischer Franjo 1 f., Froeschl Berthold 5 f., Fuchs Viktor Dr. 2 f., Gentilini Vjekoslav 2 f., Giovanelli Dr. 2 f., Giovanelli Ivan 3 f., Goedel Ignatije 2 f., Giovanelli Ivan 3 f., Greuter Josip 1 f., Lannoy Herman 5 f., Greuter Josip 1 f., Herman Mihovil 1 f., Hippoliti Vjekoslav 5 f., Hohenwart Karlo grof 5 f., Karlon Vjekoslav 5 f., Klaić Mihovil 2 f., Klauz Karlo 3 f., Liechtenstein Alfred knez 10 f., Liechtenstein Vjekoslav knez 10 f., Lienbacher Gregorij 3 f., Margheri Albin grof 5 f., Monti Lovro Dr. 3 f., Nabergoj Ivan 1 f., Negrilli Nikola 5 f., Neumayer Matija 2 f., Noske Franjo 4 f., Oberdorfer Ivan 1 f., Obreza Adolf 3 f., Oelz Josip Dr. 1 f., Pfeifer Vilim 5 f., Pflügl Alberto pl. 2 f., Rendić Dion. pl. 2 f., Ruf Anton 1 f., Schmiedbauer Josif 1 f., Schneid pl. 5 f., Stornbach Ferdinand 5 f., Styrza Viktor pl. 4 f., Supuk Anton 2 f., Valussi Eugenij 5 f., Vitezić Dinko Dr. 50 f.

Vošnjak Josif Dr. 2 f., Wieser Josif proš 1 f., Windischgrätz Ernasto knez 10 f., Winkler Andrija 2 f., Zallinger Franjo pl. 1 f., Zebetmayr Ivan 1 f., Zeilberger Ivan 2 f., Dr. Hubert Vesely nabrav u „českom klubu“ 50 f., Hormusaki Gregorij 5 f.

Odbor se najsrdačnije zahvaljuje svim p. n. g. darovateljem te ujedno prosi daljne podpore

U Pazinu, dne 9. Marča 1880.
Iz ime odbora za stradajuće I. Berbuč.

Različite viesti.

Njegova Visost carević i kraljević Rudolf zaručio se je 8. ovoga mjeseca sa **Stefanijom**, hčerju belgijskoga kralja. Ova viest primljena je po cijeloj austrijskoj državi velikim veseljem. Zaručnici bili će u maju 16 godinah a kraljević inat će u augustu 22 godina. Majka princeze Stefanije je austrijska nadvojvodkinja, hči pokojnoga palatina Josipa, zato su već i u ovoj zaručnici poznati austrijski odnošaji. Kraljević ideć u pohodu svojoj materi u Engleskoj svratilo se je u glavni grad Belgije „Bruselj“ i tu si izabrao vrlu drugaricu, koja ima biti majkom tolikih naroda! Od svih stranah države dolaze kralju čestitke. Za vrijeme, kad će se ta ženitba slaviti, so još neznaju, glavna stvar je već odijnjena! Mi se takodjer oboje radosti pridružujemo!

Novnačenje IIII lara. Ovdanašnje c. kr. namjestništvo dopunilo je svoju prijašnju naredbu objavljenu u posljednem našem broju i odnosno popravilo. Novnačenje bit će u Črean 23. i 24. aprila; na Krku 26. i 27. aprila; u inatol Lošinju 29. i 30. aprila i Pazinu 4. aprila; u Buzeta 10. i 12. aprila; u Podgradu 14., 15. i 16. aprila.

Obćnarom Kastavskim. Pod ovim nastavom dobili smo ovih danah u Pragu tiskanu brošuricu (knjižicu), u kojoj neki občinar temeljito dokazuje, da je **Kastarska občina jedna, nerazdruživa.** Buduć so od neke strane nastojalo a možda i još nastoji, da se nagovori nekoje občinare nek zatraže dielbitu, to u ovoj knjižici pisac u kratko živo crta povjest obćine te osobito izdaje godinu 1819, kad su sva kastavska podobćino utanaćile zajedničku pogodbu, da će ostati za uvijek nerazdružive. Navadja dalje dužnosti, koje ima občini vršiti i jasno dokazuje občinarom, koliko stetna bi po nje bila dielbita. Oponuio je jih nek se čuvaju onih, koji gledaju upropasti obćinu, već nek se ugledaju u svoje starije pak da budu složni, ako žele, da jih svatko netlači! Preporučamo ju najtoplije osobito kastavcem!

Iz krčke občine. Doznali smo prekasno, da će se občinski izbori obaviti već 15., 16. i 17. ovoga mjeseca. Podučilo je već više rođeljubah ondašnje občinare, kako i koga da biraju te se nadamo, da ćemo do skoro čuti koju povoljnu viest iz toga po nas znamenitoga kraja!

Sežanska čitaonica imala je 14. o. m. zabavu na korist ubogim u Primorju. Program veoma dobro izveden bio je: 1. Sviranje, 2. Govor, 3. Igra: „Dva stara vojnika“, 4. Tombola. Novolji došločiti najveća je kriepost. Živili!

Prvi Irvatski vinski sajam. Irvatsko-slavonsko gospodarsko društvo razpošlaja imenik izložiteljah za prvi hrvatski vinski sajam, koji će se održati u Zagrebu kroz tri sajam, dana 1. do 17., 18. i 19. marča ove godine. Cijena najulža za vedro je 3 for. 92 novč. a najviša 30 for. 80 novč. Za naše trgovce od vina bit će taj sajam od velike važnosti, zato jim preporučamo, da upotrebe sgodu, jer na sajamu kao prodavaoci mogu učestvovati samo vinogradari. Posao sklapanja na sajamu stranko same ili zastupane po ikazanim punomoćnicah. Bačvari u Zagrebu obvezuju se, potrebito bačve iz najboljega drva liepo načinjene uz stalnu, unjerenu cijenu dostavljati. Bačve od 2—5 hektolitrah budu i na vinskou sajamu izložene, gdje će se moći i sa bačvari ogovarati.

Gotthardski prokop (tunel). Dan 20. prošloga mjeseca ostali će važniji u povjesti, taj dan probušen je konačno najdulji i najdivniji prokop, koji je ikada čovječanstvo vidjelo! Prokop spaja sada tri države: Italiju preko Švajcarske s Njemačkom kratkim putem — izpod zemlje. Važnost i velobnost toga tehničnoga uspjeha dade se onda pravo

pojmiti, kad čovjek razinisi, da su dva družtva s dvie strane u razmaku od 2^{1/2} milje počelo bušiti pećine, a da su se u sredini imali sastati u jednoj točki. To se je i provelo. Poračunali su se u horizontalnom pravcu samo za deset centimetra, a u vertikalnom, samo za dva milimetra. Kad se pomisli, da je dosta težko u koliko daljini samo ravnu crtu obilježiti, velike težko mora da je prokopati ravan put kroz toli ogromno brdo, kao Sto je Gotthard, kad se kopa u isti mah s dvie protivne strane. Da je to djelo uspjelo ima se zahvaliti samo iznašaću novih strojuvah, koje su tehnicu i tu svrlu izumili.

Radnici i inžiniri uzrujavali so od dana do dana sve više, što su se bliže primicali zajedničkou sastajištu. Od nekoliko tjednanih čuli su već jasno detonacije s protivnih stranah, a nekoliko puti toli jako, da su radnici pobjegli bojeći se, da ih lagano neodpuna. Koja kaži radost po nje, kad su se toli točno na ngovorenoj točki sastali!

LISTNICA

Gosp. dopisniku iz Medulina. Uz najbolju volju nemogostou ovaj put uvrstiti. Oglasite se još koji put. Da ste zdravo!
Gosp. D. u Pazinu. Gledat ćemo, da u budućem broju bar u kratko opo vaše naredmo živio!
G. D. i K. u Tinjani. Jako hvalevrično, neka se tako napreduje! Preobisnost nije dopustila, da odmah tiskamo, nastojat ćemo, da bar izvadak priobćimo! Vi pako napredujte!

Pregled tršćanskoga tržišća. dne 11. Marča 1880.

	OD	DO
Vosak primorski i ugarski za 100 kg	104	170
Kafa Portoriko	80	92
5 B. polje	69	96
Rio polje vrst	33	39
Cukar austrij. (indian)	32	33
Crijevo trave buhaće (Gri-santimo)	183	210
Narand škroblca	3	5
Karube puljzke	6	30
latvinskou	—	7
dalmatinsko	—	16
Smokvo kalamata puljzke	13	30
Limun škroblca	4	50
Badomki IIII marčulo pulj. za 100 kg	110	115
dalmatinsko	—	—
letojski	30	44
šljivo	17	19
šćenica rumska	13	25
ugarska	—	—
galicijska	8	40
Kukuruz (turkinjs) rumska	8	30
ugarska	9	25
arbanaska	8	30
farska	110	115
danzko koružke ječvinske štajerske	44	73
Oruda	3	12
bukovico	48	50
Ulje italij. najljepše vrsti za 100 kg	60	80
najbolje	—	—
strodje vrsti	—	—
dalmatinsko	—	47
istarsko	47	48
Kameco ulje u barilah i kasotah	9	73
12	—	—
165	—	185
110	—	134
70	—	100
dalm. ist. i bos.	—	—
lanjčovo natko za 100 kom.	50	80
dalmatinsko	—	62
kozje	—	60
vurone slane	—	65
sube	—	55
25	—	31
24	—	30
21	—	21
28	—	27
20	—	27
65	—	69
38	—	10
19	—	50
12	—	16
30	—	30
8	—	7
7	—	7
12	—	14
31	—	46
32	—	30
12	—	13
14	—	14
2	—	18
14	—	18

Tčk Novacah polag Borse u Trstu od 1—12. Marča 1880.

Dne	Caradun (čestini)	Španjolski	Lito ster.	Pril. sre. bro (agio)	Dne	Caradun (čestini)	Španjolski	Lito ster.	Pril. sre. bro (agio)
1	5.52	9.47	11.83	—	9	5.53	9.43	11.81	—
2	5.52	9.43	11.83	—	10	5.53	9.41	11.81	—
3	5.52	9.43	11.83	—	11	5.52	9.41	11.81	—
4	5.54	9.44	11.86	—	12	5.53	9.41	11.81	—
5	5.54	9.46	11.86	—	—	—	—	—	—
6	5.53	9.46	11.87	—	—	—	—	—	—
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	5.52	9.46	—	—	—	—	—	—	—

Častnim crkvenim oskrbničtvom.

Crkvenimi je zakoni naredjeno, da se u crkvah rabe za službu božju svieće, koje su jedino iz voska. Pošto se pako od nekoliko godinah počelo mješati u vosak, koji ima služiti za pripravljaj crkvenih sviećah, mnogovrstni tuk: podpisani željom, da po crkvenom zakonu pravini sviećani iz čista voska, zaprosio je ovdješnju sl. nadbiskupsku kuriju, da bi ona blagoizvoljela nazbirati njegove svieće i vrsti (l. compimento), koje bi imale služiti za crkvenu porabu. I doista, sl. nadbiskupska kurija primi tu ponudu dekretom od 28. marča t. g. broj 406 ustanovivši posebnu nadzorničku komisiju, koja će uvijek skrbno paziti, da moje svieće i vrsti (l. compimento) budu baš iz prava čista voska.

Takove su svieće vriedne svake polhvale, ne samo zato, što su iz čista voska, nego što mirno i po malo gore, nekaplju i nekidaju se, vlastitošću, radi kojih i bjelu odlikovane u raznih izložbah.

Podpisani providjen je uvijek velikom zalogom takovih sviećah svake veličine i debljine, a još k tomu i duplirah, uskrsnih i sličnih sviećah svake vrsti. A da bude č. crkvenim oskrbničtvom laglje, podpisani činit će doci svieće, svim onim, koji ga kakvom naredbom poraste, u najbližnju železničku postaju, poštu, il luku i to bezplatno (franko) i prosto svake vozarnu uz cijenu f. 2.50 kilogram (dakle f. 1.40 funt) plativši račun u vrijeme 2 mjesecah, a kasnijm će se isplatam računati 6 po sto god. interesa.

Ako bi tko želio sviećah nize vrsti, lahko ga poslužim onimi II. vrsti, rečenih „sottana“ po f. 2.20 kilo, kanoli i biellmi III. vrsti po f. 1.80 kilo istom pogodnom kao odzgor.

Nahodi se kod meno takotjer skladišće križnih putah u oleografiji pozlaćenimi i rujavimi okviru razne veličine po baš spodobnoj cijeni, kanoli i izvrsna tamijana i drugih stvari za crkvenu rabu.

U Gorici (Görz) mjes. oktobra 1879
Alojzjo Bader
sviećar Šjeminarska ulica broj 125.

